

Hvar, 16. kolovoza 2022.

Predsjednik Vlade RH, g. Andrej Plenković
Ministar pomorstva, mora i infrastrukture, g. Oleg Butković
Državni tajnik Ministarstva pomorstva, mora i infrastrukture, g. Josip Bilaver

OTVORENO PISMO

Donosi li nam novi prijedlog Zakona o Pomorskom dobru i morskim lukama ograničavanje i ograđivanje morskih plaža za javnost?

Poštovani Predsjedniče Vlade g. Plenković

Poštovani Ministre pomorstva, mora i infrastrukture g. Butković

Poštovani Državni tajniče g. Bilaver

Pregledom novog prijedloga Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama ostali smo zatečeni predloženim stavkama koje eksplicitno omogućavaju ograničenje opće upotrebe pomorskog dobra, njegovo ograđivanje i čak potencijalnu naplatu ulaska na morske plaže diljem obale i otoka kojim bi se svim građanima Republike Hrvatske, kao i ostaloj javnosti, onemogućilo neometano javno korištenje pomorskog dobra i morskih plaža. Smatramo dijelove prijedloga Zakona nedopustivima i potpuno kontradiktornim svemu za što smo se zalagali i komunicirali sve ove godine naglašavajući važnost zaštite našeg najvećeg društvenog, turističkog i gospodarskog potencijala – pomorskog dobra koji povijesno i kulturološki predstavlja iznimno važan resurs za sve naše građane i posjetitelje.

Prije 5 godina smo zajedno s brojnim dionicima u radnoj skupini za izradu prijedloga Zakona zajedničkim znanjem i iskustvom razrađivali najbolje modele korištenja pomorskog dobra s osobitim naglaskom na plaže. Svima nam je bio cilj zaštititi pomorsko dobro od devastacije, ograničavanja pristupa i privatizacije te zadržati pojam javnog dobra kako bi svim građanima i posjetiteljima omogućili neometano kupanje i odmaranje na našoj obali i otocima. Odlaskom tajnice Vlade gđe. Maje Marković Kostelac na drugo radno mjesto, na žalost cijeli je proces naprasno prekinut te je tadašnji prijedlog Zakona nakon brojnih sati rada - završio u ladici.

Odnedavno ova je tema i odluka o donošenju novog Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama ponovno aktualizirana te je formirana nova radna skupina u koju kao predstavnici građana i organizacija civilnih društva nismo bili pozvani, unatoč našem kontinuiranom radu i zalaganju za očuvanje pomorskog dobra i njegove javne upotrebe osobito po pitanju morskih plaža. Prije nekoliko

mjeseci smo ipak telefonski uključeni te je traženo naše mišljenje. No kako nam nije predložen novi prijedlog Zakona svoje smo komentare mogli dati samo generalno ponavljajući naš opće poznati stav – morske plaže u Hrvatskoj moraju ostati u javnoj upotrebi te nećemo podržati nikakvo ograničavanje njihovog korištenja. Naravno da razumijemo potrebu za gospodarskim korištenjem pomorskog dobra, uređenje obale i podizanje kvalitete usluga na plažama, u lukama i na moru. No smatramo da se mora pronaći način da pomorsko dobro ostane javno dobro te da svi budemo zadovoljni načinom upravljanja. Kao primjer dobre prakse g. Bilaveru smo poslali Pravilnik o gospodarskom korištenju pomorskog dobra kojeg smo 2017. godine izradili sa Splitsko dalmatinskom županijom i koji je mogao svima poslužiti kao primjer kojim se pronašao način pomirenja privatnog i javnog interesa prilikom koncesioniranja morskih plaža.

Konačno krajem srpnja ove godine od državnog tajnika g. Bilavera dobili smo na uvid prijedlog novog Zakona te upit da pošaljemo svoje komentare što smo u roku od nekoliko dana i učinili. Najspornijim dijelom prijedloga Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama smatramo Članak 11. kojeg prenosimo u cijelosti:

(1) Na dijelu pomorskog dobra, sukladno ovom Zakonu, opća upotreba pomorskog dobra se može ograničiti, a iznimno isključiti na određeno vrijeme temeljem koncesije, odobrenja za posebnu upotrebu, davanjem prava na privremeno korištenje pomorskog dobra te davanjem luke otvorene za javni promet na upravljanje lučkoj upravi.

(2) Ograničenjem opće upotrebe pomorskog dobra smatra se ograđivanje ili drugo onemogućavanje pristupa dijelu pomorskog dobra sa ili bez naplate korištenja pomorskog dobra, kada je takvo ograničenje dopušteno važećim ugovorom o koncesiji, ugovorom o posebnoj upotrebi ili ugovorom privremenom korištenju pomorskog dobra te davanjem luke otvorene za javni promet na upravljanje lučkoj upravi.

(3) Isključenjem pomorskog dobra iz opće upotrebe smatra se korištenje pomorskog dobra na način koji potpuno ili djelomično isključuje opću upotrebu dijela pomorskog dobra, kada je takvo isključenje dopušteno važećim ugovorom o koncesiji, ugovorom o posebnoj upotrebi ili ugovorom o privremenom korištenju pomorskog dobra te davanjem luke otvorene za javni promet na upravljanje lučkoj upravi.

(4) Stupanj ograničenja i isključenja pomorskog dobra iz opće upotrebe te svrha koja se time ostvaruje, utvrđuje se odlukom o dodjeli koncesiji, odlukom o davanju odobrenja za posebnu upotrebu te odlukom o davanju pomorskog dobra na privremeno korištenje.

Poštovani Predsjedniče Vlade, Ministre, Državni tajniče i svi drugi članovi radne skupine koji ste odgovorni za pripremu prijedloga ovog Zakona pitamo Vas – da li ovim prijedlogom Zakona zaista

namjeravate ograničiti upotrebu pomorskog dobra odnosno morskih plaža za javnost, omogućiti postavljanje ograda i naplatu ulaska na plaže? Da li ste svjesni negativnih praksi susjednih zemalja, poput Italije, gdje su plaže većinom pod koncesijama ugostiteljskih i hotelskih objekata te se od brojnih ležaljki, suncobrana i drugih sadržaja ne može neometano pristupiti moru iako se prema Zakonu njihova javna upotreba pomorskog dobra ne smije ograničiti?

Pozivamo Vas da pregledate i uvažite komentare i prijedloge koje smo poslali na prijedlog Zakona te obavezno predvidite mogućnost da se plažama i moru može pristupiti neometano, neovisno da li su javne ili ne. Smatramo da se na plažama trebaju naplaćivati dodatni sadržaji poput ležaljki, suncobrana i ostalih rekvizita no oni ne smiju ugrožavati i/ili onemogućavati neometan javan pristup moru i dijelu morske obale. Primjerom pravilnika SD županije kod koncesioniranih plaža definirano je da je nužno 30% površine ostaviti za javnu upotrebu te osigurati pješачke koridore kojima svi koji žele mogu neometano ući u more. Praksa je pokazala da su na ovaj način zadovoljeni i privatni i javni interesi te da poduzetnici i građani, na mjestima gdje se zakoni poštuju, mogu kvalitetno živjeti u suživotu. Svako ograničavanje pristupa moru i pomorskom dobru je ugrožavanje ljudskih prava te će zasigurno prouzrokovati niz negodovanja građana, javnih otpora i protesta što će dugoročno narušiti odnose u zajednici i investicijski potencijal na obali i otocima.

Maja Jurišić, predsjednica
maja.jurisc@islandmovement.eu